

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsicani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 craciuri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Februarie st. v.

— cu prețurile din capul foii —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Stări anormale.

Când e vorba să se laude, și se laudă des, Ungurii compară întotdeauna constituția maghiară cu cea engleză. Recunoaștem și noi, că în adevăr comparație se poate face. Vorba e însă, că în ce mod se aplică în Angliera și în ce chip se execută, curat se execută, în Ungaria aceste două constituțiuni ce se aseamănă?

Ear' răspunsul la această întrebare este atât de zdrobitor pentru Maghiari, încât aproape se poate dice, că nu numai este un sacrilegiu, o îndrăzneală să compare vicia constituțională dela noi cu cea din Angliera, dar se poate afirma, că în statul Sfântului Stefan abia mai e urmă de constituție, aceasta fiind demult pusă la dosar și înlocuită cu bunul plac al pașalelor dela putere.

Câteva exemple recente, căci cele vechi sunt astăzi cunoscute în toată Europa.

La aplicarea legii electorale, ce de altfel nu se potrivește deloc cu spiritul după care a fost făcută constituția, este atât de mare destrăbălarea, încât falșurile, bâtele și omorurile comise cu această ocaziune, nici măcar obiect de anchetă nu mai constituie. Peste așa ceva se trece la ordinea zilei, motivându-se că așa a fost totdeauna și mângându-se că coruperi au să fie și pe viitor. Mărturisirea în privința aceasta a lui Mauriciu Jókai, vechiului parlamentar maghiar, este clasică. Numai așa s'a putut întâmpla, că de pildă la Chivesci, comună aproape de Dej, soldații au tras în alegătorii români, care observând pasivitatea, nu au voit să meargă la urnă. Au fost răniți, după-cum ne scrie corespondentul nostru din Dej-7 inși, dintre care trei sunt pe patul morții în spital, și totuși țările unguresci, opinia publică maghiară departe de a se revolta în fața unor barbarii ca acestea, dar' nici măcar notă nu iau despre ele.

Oare așa se face și în Angliera? Sciu oare Maghiarii, că la ultimele alegeri engleze, unde se lupta cu mare furie contra lui Parnell, nu numai că s'a anulat alegerea, dar s'au pedepsit aspru funcționari înalți chiar, pentru-că mai mulți alegători parneliști au fost împedeți în exercițiul dreptului lor electoral? Nu au auzit oare Maghiarii, că acum sunt doi ani, poliția din Londra arestând o fată, despre care credea că e de rea condiție, dar' care era o fată onorabilă, întreaga opinie publică din Angliera s'a revoltat, și cu toate-că a fost vorba numai de o eroare comisă de un agent inferior al poliției, eroarea a adus după sine pedepsirea, destituirea a mai multor funcționari înalți, care s'au făcut vinovați de călcarea constituțiunii numai prin faptul, că un subaltern al lor a atacat libertatea individuală a unei persoane, asupra căreii se înșelase.

Și dacă sciu toate acestea, nu le este rușine Maghiarilor să se compare, în ceea-ce privește vicia constituțională, cu Anglia?

Dar' să mai dăm un exemplu recent, numai de ieri!

„Nemzet“, organul autorizat al guvernului maghiar, în numărul seu dela 4 Februarie denunțase pe primarul dela Micolț, că pe vremea alegerilor nu a lucrat destul de energic pentru candidatul guvernamental, ci a lăsat ca să se provoace scandal în oraș: să se facă bâte, să se spargă geamurile până și la generalul baron Albory, comandant al corpului de armată de acolo.

Caracteristic nu este însă numai faptul, că o foaie guvernamentală vine și dojenese în public pe primarul unui oraș, că nu a lucrat destul de energic în favorul candidatului oficial, nici că s'au spart geamurile până și la un înalt dignitar militar, care nu are a face cu politica și care s'a scandalizat atât de mult, încât a amenințat, că vedându-se expus furiei nebulne a unui public fanatic, rău năvălit, va scoate militari pentru a-și păzi liniștea casei, ci caracteristic este răspunsul primarului Soltes Nagy Kálmán, care în numărul de ieri al ziarului guvernamental vine, și într'un răspuns de trei coloane dice între altele și următoarele: Ei, da, s'au întâmplat scandal, dar' d-voastră țăriștii dela foaia guvernului ce vă revoltați? Așa se întâmplă la alegeri, și dacă voiți să faceți morală, atunci scrieți întâiu în contra primarului și căpitanului Budapestei, unde în suburbiile I,

III. și IV., cu toate-că alegerea s'a făcut cu asistență militară, totuși s'au comis scandal. Fie-vă întâiu rușine de ceea-ce se întâmplă la d-voastră acasă, în inima țerii, și numai după aceea vă revoltați de ceea-ce se petrec în provincie! Și, revoltat că-l face și agent electoral fără energie, primarul răspunde foii guvernului, că: cum era să se ducă și să lucreze pentru Vadnay, candidat în partea de jos a orașului, pe când dînsul, primarul, este alegător în cercul de sus, deci guvernul să facă bine și să nu-i ceară să calce legea!.

Un răspuns admirabil! Admirabil mai ales pentru încadrarea cum se cuvine a vieții constituționale a Maghiarilor, asupra moravurilor electorale ale acestei rase, înzestrată cu atâtea însușiri eminente.

Putem și dintr'atâtea trage concluziune.

Alegerile actuale au scos la suprafață toată drojdia ce ferbe dedesubtul stratului social, care constituie ați în Ungaria vicia constituțională, de unde se recrutează factorii de legi, cărmuitorii acestei nefericite țeri.

Cantitatea și calitatea drojdiei arată înverdat, că popoarele din statul sfântului Stefan se află în fața unor stări de lucruri anormale.

E necesitate de un remediu grabnic și radical. Cu paliative nu mai merge.

O întimpinare.

Dl Alexandru Mocsonyi ne trimite cu data Budapesta 5 Februarie n. următoarea scrisoare:

Onorată Redacțiune!

În acest moment cetesc în nrul 17 al „Tribunei“ un articol din „Voința Națională“ reproduc fără nici o reflexiune din partea Redacțiunii „Tribunei“, în care articolul trădând despre ultima conferință națională în privința finitei mele acolo, se prezintă ca „un lucru cu desăvîrșire lămurit“, că eu am „venit la Conferință nu atât pentru a da o probă că voesc să lucrez pentru frații noștri“ de dincoace, „ci pentru a face pe gustul Ungurilor: să pledez pentru neașternerea la Tron a Memorandului. Atât este de adevărat acest lucru, în cât înainte de a se procedea la vot în comisia de 40 și apoi între membrii Conferinței“ eu am „declarat, că dacă se va vota prezentarea Memoriului fără am-

nare eu ear' mă voiu „retrage, nu voi u mai lua partea la vicia politică a Românilor“ de dincoace.

Pe cât de puține cuvinte, atât de gravă insinuațiunea cuprinsă în ele în contra persoanei mele. Căci „Voința Națională“ nu face mai puțin, decât a-mi suspicio curățenia intențiunilor mele politice-naționale.

Nime, care însuși inspirat este de intențiuni curate, nu se va simți îndreptățit a trage la îndoială intențiunile curate ale a celor, care sînt de păreri contrare.

Dacă totuși „Voința Națională“ se folosește de astfel de mijloace, și ce este și mai caracteristic — se folosește de astfel de armă în contra persoanei mele după întemplările notorii din consultările prealabile ale conferinței, eu mă simt necesitat a încărca sarcina răspunderii morale asupra ei; din parte-'mi însă resping cu indignațiune astfel de insinuațiuni.

Și încă o mică rectificare. Declarațiunea mea, citată de „Voința Națională“ și privitoare la retragerea mea în rezerva de mai înainte, deloc nu voia să dice, că „eu nu voi u mai lua parte la vicia politică“ națională a noastră, ci numai atâtea, că eu nici astă dată nu voi u intra în comitetul central, dar' de altmintelea, ca și până aci, voi u lua cea mai viasă parte la lupta noastră națională.

Budapesta, 5 Februarie 1892.

Alex. Mocsonyi.

„Mica rectificare“ ce o face dl Mocsonyi cu ocaziunea răspunsului ce-l dă organului partidului liberal-național din București, cu privire la retragerea d-sale în „rezerva de mai înainte“, e ceea-ce mai mult va trebui să intereseze din această scrisoare pe partidul național român. Dl Mocsonyi rectifică adevărat, că „retragerea“ d-sale nu înseamnă că nu va mai lua parte la vicia politică, ci din contra înseamnă, „că va lua cea mai viasă parte la lupta noastră națională“. Dacă mai punem în fața acestei explicațiuni declarațiunea dlui Mocsonyi făcută în ședința confidențială a conferinței naționale, că „nu poate și nu voesc a lua nici o răspundere pentru situațiunea ce se va crea prin votul conferinței, mai departe că „nu va coopera la executarea“ votului conferinței, și în fine „că nu va intra în comitetul central al partidului“, pozițiunea, ce dl Mocsonyi voesc să o ocupe în mijlocul Românilor, e destul de precis marcată.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Casa din suburbii.

— Novellă —

de Rosenthal-Bonin.

Tradusă de Elena S.

(Urmas)

„Poziția mea e foarte particulară“, începî locotenentul cu voce tremurîndă. „Voesc a vorbi despre trecutul meu, dar' nu-mi este permis. Eu sînt un cerșitor, pe care d-ta, d-șoară, îl culegi de pe drumuri, — astfel este, drept spunînd, situațiunea mea. Pentru mine ofertul d-tale este o — ațuitire cerească, o minune, o providință nespuse de fericită și ar trebui să cad în genuchi înaintea d-tale ca să-ți mulțumesc, — dar' că voi u pută împlini aceea ce potesci d-ta dela mine, — aceea n'o sciu“, încheiă amicul meu adînc mișcat.

„Vei pute, dacă voesci“, răspuse Rebeca serios, „dacă voesci cu firmitate, ear' poziția d-tale este așa, încât trebuie să voesci. Totdeauna m'am interesat pentru d-ta și 'ți-am compătimit din adîncul inimii poziția și relațiile d-tale din Berlin. Eu am ghicit totul și-mi părî rău, că un bărbat ca d-ta voia a se vinde, credea că trebuie să se vîndă. Atunci ai pierdut mult din stima mea pentru d-ta și te doriau într'o poziție, în care eu să te fi putut stima. Atunci sosi catastrofa din Berlin, la care sînt convinsă, că eu u'am luat parte, apoi soartea ne rupse de cătră olaltă. Acum ea earăci ne împreună și eu 'ți întind

mîna, ca să devii un bărbat stimat prin propria-ți putere, prin muncă cinstită — și d-ta trăgîndu-mi a-mi primi propunerea?“

„D-șoară, eu nu puteam atunci și nu pot nici acum să impun inimii mele“, răspuse amicul meu, rîsuindu-se greu și cu voce apăsată.

„Atunci ești pierdut pentru mine“, întimpinî Rebeca ceva cam fără voce, „deoare-ce un bărbat, pe care eu nu-l pot stima, pentru mine acela nu există. D-ta vorbesci aici de inimă. Și eu am inimă, dle locotenent, și îi poruncesc să tacă“, încheiă Rebeca privind constant cutia de ace.

La ultimele cuvinte ale fetei, ochii triști ai camaradului meu se luminară. „Voi u cerea, dacă pot, să-ți împlinesc porunca“, dîse dînsul. „Nu e poruncă, dle locotenent“, răspuse Rebeca cu blîndețe. „Eu nu-ți poruncesc nimic. Acesta este unicul mijloc, ca după împregiurările, în care ne aflăm noi amîndoi, să putem trăi lîngă olaltă și ca d-ta să poți deveni ceva.“

În curte se auzi o trîsură, ear' Rebeca, după o privire pe fereastră, părăsi ceva cam repede odaia, lă ându-ne adîncuți în cugete.

Trecură câteva minute, în al căror interval noi sedeam tăcuți, față în față, ocupați fiecare cu gîndurile sale grele.

Acum reapărî Rebeca, însoțită de un bărbat înalt, cu părul alb, a cărui față lungăreață orientală, cu ochii sei întunecați, ne făcu să recunoaștem într'însul pe tatăl Rebeci.

„Am vorbit deja cu tatăl meu“, începî Rebeca prezentîndu-ne pe înaltul bărbat, care ne întinse la ambii mîna cu amînciție.

„Așadar domnul locotenent va intra în prăvălia ficei mele și d-ta, dle Türkheim, poți fi oaspele nostru bine venit, până când vei avé voce“, dîse acum domnul Samter. D-tale, domnule locotenent, îți doresc, ca soartea d-tale să 'ți-se schimbe înspre mai bine și ca să te poți deda cu nona d-tale chemare, carea se deosebesce atât de mult de vechia d-tale poziție din Europa.“

„Nu mai vreau să sciu de Europa, dle Samter“, răspuse locotenentul.

„Așa e bine“, aprobă domnul Samter, „asta este primul pas însemnat pentru un bun început. Tot trecutul trebuie uitat; în lumea nouă să fii altul, un om nou!“

IV.

Trei zile gustai ospitalitatea acestor oameni amicabili și plăcuți. În intervalul acesta vedî pe amicul meu în magazin, ocupînduse cu cîntăritul scîncilor, cuțitelor, firezilor și a daltelor, cu număratul lor și apoi inducînd rezultatul într'o carte. Îl vedeam scuturînd de praf sacii, atrînd pe sfoară pesci afumați și copînd epistole. Din când în când apărea Rebeca, dîndu-i îndrumări liniștite și amicabilă, îl făcea atent la cutare și cutare lucru și-l iniția în ceea-ce privește cumpărarea și vîndarea mărfurilor.

Soțul meu se dedică cu seriozitate și zel noiei sale chemări și se arătă isteț și capabil.

Pantofii comodi ai sei, sau mai bine dîs ai mei, păreau a-l gena atât pe dînsul, cât și pe stăpîna sa, și într'un moment fui martor neobservat al unei întrevorbiri ce avî Rebeca cu locotenentul, referitor la un costum nou pentru acesta.

„În aceste trei zile“, dîse ea stînd lîngă dînsul la pultul seu, „am vedî, că d-ta ești capabil și pentru această chemare, și nu mă îndoesc, că în curînd vei pute primi și salari; de aceea voesc a-ți da o anticipațiune, pentru-ca să poți a-ți procura vestmintele mai de trebuință. O sută de dolari îți vor fi destui. Aci sînt banii; mă rog pentru o cuită!“ La aceste cuvinte frumoasa stăpîna întinse noului seu comis cinci polițe verzi.

„Îți mulțumesc din inimă“, dîse soțul meu rîsuindu-se greu, „și voesc a mă sili ca să-mi pot plăti în curînd datorită.“

„Dîna în care s'ar întempla aceasta, ar fi o bucurie pentru mine“, întimpinî Rebeca cu blîndețe și bunătate, „și nu mă îndoesc, că în curînd d-ta vei fi în stare să-ți împlinesci propusul.“

Timpul plecării mele sosi; amicul meu mă îndemnă să iau un împrumut din suta sa de dolari. Eu mă opusei și lui numai banii de lipsă pentru o cartă de călătorie pe calea ferată.

Locotenentul mă însoți la gară; îi întinse mîna și el 'mi-o ținu strînsă într'a sa. „Adio, însă sper, că nu pentru totdeauna“, dîse el mișcat. „Căile noastre se despărta aci. D-ta ai arta, care-ți dă existență și libertate! O, fericite! Eu sînt comis la iubita mea, în pîne și serviciu la o fată, pe care o ador ca pe o zeiță, pentru care sînt cuprins de o pasiune violentă, înfocată și mistuitoare, — și eu trebuie să fiu rece ca gheață și să lucrez pentru a-mi susține bunăvoința ei față cu mine și pentru a avé la dîna existența mea. Ce joc crud al sorții, — ce poziție ne mai auzită, — la ce sfîrșit

Alegerile pentru parlamentul din Budapesta.

Despre alegerea din cercul Făgetului primim următorul raport:

Încă cu săptămîni înainte de ziua destinată pentru alegere, pretorii-supremi Schöenfeld L. al Făgetului, cât și Aurel Popescu al Murșului, au vizitat fiecare comună din cercul seu în afaceri electorale, au luat preventivele necesare pentru reușirea partidei guvernamentale, singura care 'și-a pus candidat în acest cerc, după-ce comitetul electoral al partidului național din Făget, în conformitate cu deciziunea luată de conferința electorală generală a partidului național român, ținută în Sibiu la 20 și 21 Ianuarie a. c., a decis, ca partidul nostru să nu candideze în acest cerc, adevă să țină „pasivitate absolută“.

Ajungînd în comune au împărțit ordine severe notarilor și judeilor comunali:

1. Ca fiecare să privegheze ziua noaptea, ca nu cumva să între mieii prin comune să le tulbure apa, și îndată-ce vor pune mîna pe vr'un agitator, — tot gogoriță în creerii șovinștilor, — să-l escorteze la comandă, să-i raporteze și până la sosirea fibirului, — ca să iee protocol, — să-l țină sub strajă.

2. A îndatorat antistile sub cea mai aspră responsabilitate, ca fiecare să se adopereze și să conlucre într'acolo, ca toți votanșii pe ziua de alegere să se afle în Făget și să voteze cu dl Harkányi Frigyes.

3. Fiecărui jude comunal 's-a pus la dispozițiune prețul lui Iuda, pe care îl va împărți alegătorilor după alegere.

4. Să căpărească toate trîsurile de lipsă, care se transporteze pe alegătorii la locul de jertfă, și în fine:

5. În fiecare comună, înainte de plecare, să se împartă alegătorilor un „adîmăș“ bun, ca să fie chefulți alegătorii.

Nesatisfăcînd acestor porunci, judeii vor avé a-și adscrie lor și urmările funeste.

După aceste ordine draconice își venia a compătini pe mameluții mameluților, pe antistii comunali și pe întreg personalul de serviciu, cum se svîrcoliau, umblînd pe la alegătorii, îndemnîndu-i a lua parte la alegere, a nu asculta de popa, ci de guvern, că acolo sînt lopețile mari și bune, și unde sînt lopețile mai bune se macină mai bine.

Mercuri, în 27 Ianuarie a. c., în presarea zilei de alegere, judeii comunali au cînteriat satele cruciș și curmeziș, colindînd din casă în casă la fiecare alegător, parte ademenindu-i, parte înfricîndu-i, ca la 4 oare des-de-dimineață să se afle toți la casa comună, spre a se încărca pe trîsurii.

va duce aceasta! Cum simte dînsa pentru mine? Veți d-ta în inima ei? Credeți d-ta, că pot avé o schinteie de speranță? Fiindcă fără de speranță ar trebui să mă prăpădesc!“ vorbi el în ton dureros.

„Eu cred, că poți spera“, răspusei cu convingere. „Ea nu 'ți-ar fi oferit această existență, nu 'ți-ar fi creat această poziție, nu te-ar suferi într'o astfel de apropiere lîngă dînsa și nu s'ar ostent atîta cu d-ta, dacă n'ar voi a te creșce pentru dînsa.“

„Dar' dînsa e așa de rece; mă tractează mereu cu aceeași siguranță, amînciție, liniște și blîndețe, încât îmi vine să înnebunesc.“

„Toate's bune“, răspusei eu, „însă Rebeca e o fată tină, frumoasă, simțitoare, și dînsa vede în d-ta nu numai pe un om pe care voesc a-l scoate din miserie, ci pe un bărbat, pe cavalerul, care, cu toată stricăciunea rocului, zace în d-ta. Așadar' fii cu curagiu“, îl mîngăiai, „această Rebecă este foarte cuminte, de cea fii și d-ta înțelept, această Rebecă are caracter, deci dovedesce că și d-ta ai, această Rebecă voesc a te avé lîngă sine, ci nu a se uita peste umăr la d-ta, deci caută a te susține lîngă dînsa, căci atunci 'ți vei afla fericirea în acest Jamestown, în această casă, un noroc mai mare, mai curat, mai nobil decît acela, pe care 'l-ai fi aflat în lumea veche.“

„Dee Domnul de vorbesci adevărul“, răspuse el respirînd adînc.

(Va urma.)

Abia a sunat miezul nopții, când sateliții și trabanții comunali fură trimiși de județi și invadată pe bieții alegători, sculându-i din „asternuturi“ cu voce, fără de voce, 'i-au strins la casa comună „strună“, adăpându-i cu „tradiționalul alvâlc“, cu rachie, și punându-i fiecăruia o țigară lungă în gură.

Prin aceste manevre rușinoase, adunându-i mai toți alegătorii în centrele designate la lecuița notarilor, s'a pus convoiul în mișcare sub chiuiturile și cântecele alegătorilor, ca la un ospet formal.

Astfel la oarele 8 dimineața, de pe toate 3 străzile principale în oraș sosiau convoaiele de trăsuri, sub sunetele renunțării bandiții Tineresci și Brănesci, ca un roi de albine cu „bravii Murășeni“ ai părintelui Barzu.

Îți săngera inima de durere, vădând în fruntea caravelor de trăsuri ce veniau de către Murăș, de unde s'a rcrutat grosul armatei de alegători, pe sexagenarul preot din Sintesci, Vasilie Matei, pe părintele L. Barzu din Bacamezeu, pe Gerga din Pădurani și pe popoza din Balza, ear' în fruntea celor- ce veniau de către codru septuagenarul preot Ioan Matei din Margina, pe Ioan Făraș din Homodia, ce abia de curând se făcuseră din dascăl preot, și pe Romul Radulovici din Bătesci.

Ajuns convoiul în Făget, la podul mare alegătorii la comanda vâtav-arangerului Cărăbaș, notar în Batta, și a corporarului seu Ier. Popescu, notar în Sintesci, crescut cu prescuri românești, — alegătorii dându-se jos și așezându-se în coloane, defilără milităresc înaintea fîșogăbirului lor Aurel Popescu, care 'i-a întimpinat la pod, coloana comandată, fibrul Popescu, — reprezentând pe Harkányi, ce era absent, — s'a pus în fruntea ei, având la dreapta și la stânga flămure patriotice, și sub falfăitul steagurilor și în sunetul tuturor muzicilor țigănești, — rcrutate de prin comune, — făcără marș până la locul de votare, unde fără multă gălăgie și fără de a fi înțeles măcar un singur cuvânt din partea președintelui electoral, se acleară de deputat Harkányi.

Acum genialii notari români din pretura Murășului, Cărăbaș, Popescu, Stefanovici, ca cei din a Făgetului — las, că acestia și așa sânt toți Unguri — improvizară o procesiune formidabilă, încungurând tot orașul — demonstrând contra domnului nostru protopop și strigând, cine nu ține cu Harkányi e contra împăratului!

Procesiunea terminată fiind, alegătorii 'și-au primit fiecare 2 fl., și doi fl., și pentru fiecare trăsura s'au plătit 2 fl.

Era să dau uitării pe pionerii culturii românești, pe acei rădăciți, ce 'și-au vîndut convingerile, ce încă nu au rămas îndărăt excelând în corțești, tot ediții vechi, între acestia însemnăm pe învățătorii din Pădurani, Ohaba-sârbească, Pojoga, ear' coroana tuturor a fost învățătorul din Bucoveț — care abia dîlele trecute obțină favoro-i ne mai auzite pentru fiul seu dela V. Cona. din Csebeș — care cu un exces de zel a ademenit pe toți alegătorii de acolo în număr de 41 (afară de preot), ear' în fruntea tuturor a fost din- sul purtând stindardul, căci sînt ai naibii dnii, alegend pe cel mai dibaci, deosece și aci se recere o rutină pedagogică.

A urmat în fine banchetul, participând preoții supra numiți, care 'și-au schimbat ducerea prescură românească cu carnea și buturile domnesci. Că ce s'a întemplat sub decursul prânzului și după aceea mă erte on. public, nu pot releva nimica, nefiind de față, rog însă pe dl. adv. Bordan să întregască această mîncare a mea, ca unul ce a fost de față.

Un martor ocular.

Despre alegerea de ablegat în Cojoena primim următorul raport:

Alegerea s'a întemplat în 29 Ianuarie a. tr. fiind 2 candidați, un guvernamental în persoana baronului Josika Samuel și altul opozițional, Somodi; a reușit guvernamentalul Josika cu mare majoritate. — Pe noi însă nu ne privește cine a reușit de ablegat, nici aceea, că alegătorii erau insufiați de spiritul lui Icozig — ne impoartă însă atitudinea Românilor față cu aceste alegeri. Se svonea totdeauna cu ocaziunea alegerilor (din partea Ungurilor), că cea mai mare parte de votanți erau români și anume preoțimea cu deosebire din Câmpie excela prin prezentarea lor la urnă. — În vieța mea n'am luat parte la alegerile acestea, m'am dus însă acuma să mă conving, dacă într'adevăr preoțimea noastră, în care avem atîta încredere, se fie în stare a desconsidera conclusele națiunii române? Cu bucurie însă am experiat, că preoțimea și dascălimea noastră sînt la culmea misiunii lor când e vorba de salvarea causei naționale, căci afară de primarii comunali, notarii și doi preoți rădăciți și un dascăl slăbănog, apoi câțva poporeni din Cojoena, cumpărați cu bani, inteligența română s'a abținut dela alegeri împreună cu majoritatea poporului.

Numele celor rădăciți sînt: Chiril, paroh în Soporul-de-Câmpie; preotul din Somoșfalău; Moldovan, dascăl în Cara și parochul Pețian din Mocui.

Din Câmpeni ni-se scrie despre alegere:

Alegerea ablegatului dietal din cercul de alegere al Trascăului, — de care se ține și cercul pretorial al Câmpenilor, — s'a întemplat în 16/28 Ianuarie a. c., alegendu-se cu o majoritate numai de 40 voturi contele Nicolae Thorotzkay, candidatul guvernului în contra candidatului opozițional Miksa.

Această învingere a reputat-o regimul prin corupțiune: cu bani, promisiuni, mîncări și beuturi.

Au luat parte din acest cerc 76 votanți și anume: Români 56 și 20 ceata oficialilor dela pretură, judecătoria cercuală și dela oficiul silvanal din Câmpeni.

Dintre părinții conscriși în listele alegătorilor, intelegerea română compusă din preoți și învățători, al căror nume nu-l știu ca să-i pot numi, ne-edând nici presiunilor morale, nici promisiunilor seducătoare, ci observând strict hotărârile conferenței române, au excelat — fie-le spre onoare ăis — prin o absențare absolută dela alegeri.

Altcum chiar și acei trei învățători, care au participat la alegere, — luând în considerațiune pozițiunile precare, precum și servilismul cu care sînt siliți a se supune organelor administrative, dela care le depinde ridicarea retribuțiilor, — cu tot dreptul se pot provoca la indulgența publicului român, pentru acest păcat involuntar, comis în contra națiunii.

Cu totul altcum, și din alt motiv trebuie judecată purtarea alegătorilor, atît a celor nobili, cît și a celor cu cens din cercul Câmpenilor, făcându-se vinovați de cel mai greșos scandal, pentru care ei și merită disprețul și cea mai severă condamnare din partea opiniei publice.

Am amintit mai sus, că au participat la alegere 56 Români, într'aceștia au fost 10 primari, 20 reprezentanți trimiși din partea comunelor, 3 învățători, 1 păzitor de pădure, ear' restul de 20 'i-au întregit nobilii și censualiștii.

Nobilii sînt descendenți ai acelor trădători de sânge și înjunghietori de națiune, care pentru galbini împărețesci au tradat pe Horia, martirul din 1784—5, și 'i-au predat în mîna inamicului și a călăului!

Așa se vede, că păcatul protopărinților s'a infiltrat și în sângele ignoralbil al votisanților nobili din Vidra.

Eată și numele acestora, ei sînt: Ioan Avram, Alexandru Herlea, Alexandru Pop și Avram Pop (nobili), Nicolae Resiga, toți proprietari din Vidra, cu stare bună materială și independenți.

O altă categorie de alegători români mai civilizați, tot din cercul Câmpenilor, stă pitulată cu pieptul sbocotind și meditănd în conștiința lor asupra cercului întemplat în 16/28 Ianuarie, temându-se, ca nu cumva după cei de sus să fie trași pe banca acușărilor înaintea tribunalului opiniei publice române.

Așa vă trebuie! Tremurați, căci acum v'a sosit oara judecării! Eștiți dar din ascunzătoarea, cei care ați fost chemați la urnă și prin dare de mînă v'ați obligat a vota pentru candidatul regimului.

Dintre acestia locul întâiu îl ocupă Nicolae Cotișel din Certege, mare proprietar de realități și de capital, plutocrat, on independent; a fost trimis ca delegat din cercul Trascăului la conferențele române ținute în 1887 și în Ianuarie 1892.

Acest cetățean și plutocrat român din Munții-Apuseni, sosind acasă dela conferență, pentru-ca să-și vadă familia și să-și schimbe vestimintele, ca să nu miroase a conferență românească, s'a dus la alegerea din Trascău și acolo, cu gura, în care a strigat la conferența noastră în Sibiu „Să trăească pasivitatea absolută!“ a strigat: „Să trăească groful Thorotzkay Nicolae!“

Place-vă, domnilor alegători din Câmpeni, această conduită a delegatului d-voastre Nicodin Cotișel, pe care atîta-l măguliți onorându-l cu încrederea d-voastre?

Dar' domnia-voastră: Marc Simeon, curator gr.-cat., proprietar mare și capitalist, fără copii; M o r a r Todoruț, deasemenea bogat mare, fără copii, ambii independenți; P a l a d e Constantin și A n d r e i c a Ioan, earși posesori de averi însemnate și oameni independenți și fruntași din Câmpeni, nu ați avut acasă ce mîncă și ce bea? Nu cred, precum mă îndoiesc și despre aceea, că ați lăcomit la arginții lui Thorotzkay!

Pentru-ce v'ați pătat acum la bătănețea buna reputațiune înaintea publicului român?

Abandonați dar' pe viitor natura oilor, că dacă sare una în apă, să săriți și d-voastre, sau cu alte cuvinte nu-l mai imitați d-voastre pe Nicodin Cotișel! Pentru-ce dar', vă întreb, v'ați degradat până la servilism și

v'ați făcut instrumente la străini și 'i ajutați prin votul domnilor-voastre în lupta contra noastră?

Nu pot trece cu tăcerea nici acea im- pregurare, pentru o parte a acușărilor aten- nuantă, că ei s'au făcut de rușine nu în- tr'atîta din convingere personală, cît mai virtos în urma silei morale, a corupțiunii, se ducerii și nepriceperii.

Personalul statului-major al corțeșilor 'i-l-au compus notarii cercului: Vasilie T o m u ț a, cunoscut și din Zaránd, ca comandant de trupă, apoi C a n d r e a R o ș c a, ajutați prin ceata vicenotarilor.

Stegar a fost un practicant ungur dela pretură, care cu tricolorul maghiar în mînă pășia în fruntea alegătorilor români, conducându-i la urnă, în sunetul muzicii, trecend prin spalierrile trăscaiențelor, sub scutul gendarmilor și al miliției, tropăind și strigand răgușiți de beutură, însonnie și frig: „Să trăească Troszku Nicolae, Trozko Miksa!“ Vivat!

Încheiu cu cea dorință: ca să vă judece conștiința domnilor-voastre, să vă des- prețuească publicul român, ear' pătania de acum să vă servească de învățătură pe viitor!

Cât costă alegerile în Ungaria?

Pentru ilustrarea așa dîcend nu a faptului, că în Ungaria se cheltuesc milioane cu ocazia alegerilor, dar' că bărbății de stat maghiari nici nu se sfîșie a mărturisii aceasta, dăm în traducere următorul articol al deputatului Mauriciu Jokai, directorul diarului guvernamental „N e m z e t“:

Acea sumă bagatelă de 739.500 fl.

Dacă acea sumă de 739 mii ar fi în buzunarul meu, nu aș dîce că e bagatelă, dar' pentru alegeri de sigur e o nimica toată.

Ce gălăgie enormă de veselie face foile opoziționale, pentru-că au reușit să descopere, că în luna Ianuarie s'au trimis pe postă atîția bani din Budapesta. Că cine 'i-a trimis și cui 'i-a trimis? și pentru-ce 'i-a trimis? asupra acestui lucru eu nici nu vreau să discut: primesc afirmarea opoziției, că acei bani au fost trimiși dela clubul central guvernamental pentru scopuri electorale. Este însă această sumă atît de grozavă pentru mai bine de 300 ceruri electorale? Dar' se pot cumpăra oare cu 700 mii florini suflete? Șese sute mii alegători se pot oare cumpăra cu șapte sute mii florini? Așa grămădă, se înțelege, că e o sumă respectabilă, dar' împărțită în 300 părți?

Să fim drepti: Sântem o națiune iubitoare de paradă; ne place pompa, se benchetuin; poporul îi face impresie steagurile, mulțimea de trăsuri, banchetele populate: asta așa a fost totdeauna și așa va și rămăne. Și aceasta totdeauna o să coste parale, dar' până aci nimeni nu s'a gândit să impute, că aceasta va să dîcă a corupe.

Dar' paradele electorale ale opoziției nu costă oare nimica? ori costă poate mai puțin? Pădurea de steaguri, șirul lung de trăsuri, banchetele cu trei-patru sute tacămuri, retragerile cu lampioane, masalale și muzică și virginele îmbrăcate în rochii albe se procură poate pe preț scăzut?

Tămbălăul opoziției costă tot atîta cît al guvernului.

Am încercat destule-ori. Când eram încă redactor opozițional, care aveam dela foaia mea atîta venit cît are Csávolszky, am vădut cît se cheltuesce la o alegere opozițională. Cu ocaziunea unei campanii electorale a mea în Budapesta, ca opozițional, numai pe cheltueli de tipar am dat 1356 fl. Am și acum chitanțele. Va să dîcă numai pentru placate, broșuri, apeluri și cerneală pentru presă am sspat 1300 fl. Dar' încă organele noastre nemțesci!!

Dar' când am dus la Păpa pe Eduard Horn. N'am stat acolo decăt trei zile, timp în care de sigur n'am cumpărat pe nimenea, n'am dat nici un banchet, ear' după alegeri am primit un cont de cinci mii florini. 'L-am plătit frumos. N'a fost în el nimic altceva, decăt ce s'a cheltuit pentru parade electorale: pentru steaguri, cocarde, arcuri de triumf, masalale, trăsuri et caetera hungarica. Ei, și să nu uit: „corțeșul“.

Pentru-că acesta este articolul cel mai scump.

La alegeri nu spesele ce în adevăr se fac, sînt cele mai „supărăcioase“, ci cele-ce nu se fac!

Și acest specimen tot pe vremea când eram opozițional 'i-am cunoscut.

Un corțeș vestit a venit la prietenul meu de principii Horn, spunend: că știe un cerc electoral minunat, pe cel din Vágúj-hely, teren strașnic pentru opoziție: pentru steaguri, placarde et caetera va fi destul 3000 florini. Prietenul meu a cređut, și a dat banii. Peste o săptămână corțeșul scrie, că totul merge bine, majoritatea e cu noi: dar' mai trebuie negreșit 4000 fl. Prietenul meu trimise și această sumă. Cu trei zile înainte de alegeri corțeșul nu a mai scris, a tele-

grafat însă, că „victoria este a noastră, mai trebuie însă negreșit 7000 fl.“ — Pe acestia a trebuit să 'i trimiță telegrafice. Victoria în adevăr a fost a noastră. Opoziția a trântit pe candidatul guvernului, care fusese ministru. Conturile însă numai de aci încolo au început să curgă asupra biruitorului, așa că genialul meu prieten tot ce a căștigat până aci prin muncă onestă a perdut la o singură alegere.

„Numai prima mie se 'mi-o dați, Măria Voastră“, dîcea un corțeș din Nográd amicului meu Paul Szontagh; „de celelalte să nu aveți apoi grije: vin ele și de sine!“ Dar' nu 'i-a dat-o!

Dar' cercul electoral din Beretyó-uj-falu n'a fost oare tot al opoziției? Vecinic doi opoșanți se luptau acolo. Amendoi au „fost“ mari proprietari. Cuventul acesta „fost“ spune întreaga istorie a alegerilor și cît costă un mandat opozițional.

Dar' despre sfîrșitul tragic al baronului Baldăcsi cine nu-și aduce aminte și cine nu știe, că după campania triumfală a opoziției arbedundu-și se conturile, a rămas ca trăs-nit și năcăzul 'i-a accelerat moartea; și a fost om bogat și darnic, maritimimos, care pentru scopuri filantropice a lasat milioane.

Am scris-o eu deja demult, că atunci când cineva spune, că alegerea lui n'a costat nimic, atunci n'a cheltuit decăt 5000 fl., la alegeri aceasta este nula: de aci încolo începe unu; cercuri, unde înadevăr nu se cheltuesce nimic, nu sînt decăt 50; dintre acestea 20 ale opozițiunii.

Alegerile sînt împreunate cu cheltueli și într'o parte și într'alta. Aceasta este sfânt ca evangalia! Cine tăgăduesce, sigur că și el singur ride.

Atât numai, că opoziția dîce: da, noi cheltuin din banii nostri; dar' partidul liberal de unde ia paralele?

Dar' dacă opoziția poate să acopere cheltuelile electorale din punga ei proprie: noi, partidul liberal, din care fac parte marii proprietari, lumea comercială, aristocrațimea și clerul înalt, atunci când e vorba despre susținerea principilor noastre, când e vorba despre costiunile vitale ale țerii, nu putem oare să scoatem din buzunarele noastre șapte sute de mii, sau d cît trebuie, de două ori atîta? Oare noi nu scim jertfi pentru scopuri mari, ci numai opoziția? Noi, dacă am avut atîția bani, 'i-am furat, am înșelat, 'i-am cerșit? am vîndut patria pentru ei?

De aceea am ăis că „acea sumă bagatelă de 730 mii“.

De altmîntrelea nu-'mi pasă, vorbiți despre noi ce voiți, numai națiunea maghiară nu o calumniați, dîcend că s'a lasat să fie cumpărată cu 739 mii floreni. Gândiți-vă la aceea, că avem dușmani, care sînt atît ai nostri, cît și ai vostri, care o să creadă, că această calumnie e un adevăr. Ați strigat deja în gura mare, că poporul maghiar este corupt, slugarnic, de vîndăre, nu sunteți însă cel puțin aceea despre națiunea voastră (și despre a noastră) că se vinde așa de ieftin, scandalos de ieftin.

24 Ianuarie în București.

(Raport special al „Tribunei“.)

București, 26 Ianuarie v.

Nu aveam de gînd a Vă trimite un raport mai detaliat asupra sêrbării uneia din cele mai strălucite zile înscrise cu litere de aur pe paginile istoriei române contemporane. Nu, pentru-că pe de o parte nu-'mi credeam condeul destul de abil și de vîgiros, ca să poată descrie fidel și conștientos vorbele mărețe și inspirate de cel mai pur sentiment românesc sădit în inimile fragede ale ilustrilor conferențieri Gr. Tocilescu și V. A. Urechia, ear' pe de altă parte mă temeam, că dându-i drumul, așa cum e, condeul meu, fiind numai cătuși de puțin credincios entusiasmului din seara de 24 Ianuarie, ar fi dat poate erăși de lucru haitei procurorilor maghiari.

Și dacă totuși m'am hotărît a Vă raporta, voesc numai a Vă împărțăsi impresiunea momentană și sinceră a căldurii unanime, care a cuprins sufletul tuturor acelora, care simt în adevăr românesc, cu ocaziunea sêrbării *Unirii principatelor*, o ăi care coincide cu inaugurarea și aniversarea de un an a Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, intruparea legitimă a dorințelor și aspirațiilor românismului.

Liga, care reprezintă principial unității culturale, a fost cea dintăiu datoare să dee expresiune, printr'o manifestațiune publică, sentimentelor ce trebuie să înfăcureze toată suflarea românească în aducerea aminte a realizării uneia din aspirațiunile noastre seculare. Căci, bine înțeles, *Unirea principatelor române* și *unitatea culturală a tuturor Românilor* sînt atît de strîns legate una de alta, încât în mod natural formeză și vor forma idealul și isvorul de inspirații și de fapte al fiecărui Român verde.

A deciz deci să țină o întrunire, și membrii societății Ateneului, splendidul locaș al Muselor din capitala României, au arătat cea mai mare bunăvoință, deschidendu-i la cererea comitetului central al Ligei, sala meară a Ateneului român.

Di Gr. Tocilescu, eminentul profesor de istorie al facultății de litere și unul din cei mai entusiști patrioți, s'a înșărcinat ca să țină o conferență, al cărei subiect a fost: *Carpații și Balcanii*.

Tot ce e distins în capitală, tineretul cel mai ales din institutele culturale superioare ale capitalei, o societate care în Ardeal se boatează cu numele de fruntea inteligenței, fără a lipsi, se înțelege, sexul frumos, care face podoabă și dă cel mai să-bătoresc aspect în asemenea ocaziuni ferice, alerga cu grămada, se îmbuldă și ocupă în scurt timp sala cea vastă a Ateneului, ca să-și încaldăască inimile și să-și lărgească orizontul spiritului ascultând cuvântarea înfăcărata a eruditului profesor.

Și într'adevăr ce subiect ispititor! *Carpații și Balcanii!* Ce nu poate inventa fantasia liberă a fiecărui om pronunțand numai aceste două cuvinte.

La 8 și jum. seara ședința se deschide și dl Tocilescu își începe conferența.

Fiecare cuvînt, fiecare frază a ilustrului conferențiar stîrnia o furtună de aplaus și aclearări.

Vederea largă, vorbirea caldă și mișcătoare, sinceritatea sentimentelor și ideilor exprimate în tot decursul cuvîntării au însuflețit, au răpit, au cucerit, au transportat în supremul grad al entusiasmului pe întreg auditorul.

Și cum se nu misce, cum se nu bată inima ori-cărui Român, când aude vorbindu-i se despre suferințele, asuprurile, despre virtuțile, faptele, vitejia și nobleța conașionalilor sei, despre acei frați, care aspiră și ei la o soartă mai bună, la lumina și cultura traică națională, cu un cuvînt la ținuta întregului românism.

Și ni-a vorbit invăpăiatul profesor despre toată suflarea românească. Ne-a plimbat în ce atea Carpaților, la poalele Balcanilor, apoi în Galiția, unde se rădică un grup de Români, care ajunseseră a fi în secolii trecuți respectați de înșiși regii Poloniei, la hotarele Tesaliei, în marea Valachie a Bizantinilor și din Moravia și Istria până la Marea- Egeică și Marea-Neagră.

Ardeleni, Bănăteni, Macedoneni, Bucovinieni, Basarabieni, Istrieni, Megleno-Români etc. au fost tratați cu toată simpatia, cu tot focul și văpaia acunsă ce trebuie să o hrănească o inimă nobilă de Român, ai cărui ochi nu se mărginesc a vedea decăt orizonturi largi, lanurile întregului românism, întreaga progenitură a Romei pusă aci ca o divină sentinela a progresului și a luminii.

„Românie, ridică-te, înaltă-te, căci miniera-ți este sfîntă și mare, întinde-ți aripile și îngrijesce de fiii tîi di hotare străine, adu-ți aminte de leagănul tîu care-ți cere scout“, aceste sînt sublimile cuvinte cu care ilustrul profesor 'și-a închis conferența și care 'i-au adus cele mai însuflețite, frenetice și prelungite aplause și aclearări.

Acum îi vine rîndul bătănelui și stimatului erudit V. A. Urechia, care la înșărcinarea onor. rector Universitar Al. Orăscu, președintele Ligei, a ținut un admirabil, aș pute dîce clasic cuvînt de închidere. Dar' dl Urechia nu voesc să închidă ședința, ci cu un ton adevărât oratoric, demn și rugător imploară deschiderea băierilor minții vecinilor nostri, cere rugător deschiderea pungilor românești apoi pretinde deschiderea inimii fiecărui Român și augmentarea ei cu toate acele sentimente nobile românești, cari singure ne pot scoate la limanul dorit. Ear' când vrednicul profesor istoric voesc să închidă imploară totodată și închiderea tuturor inimilor române dinaintea humanitarismului machiavelic care țintesc la vederi mai largi, cu alte cuvinte'mai umflate mai goale, și care nisuesc la abateră fiecărui spirit ce vrea să se îndrume pe cale progresului; imploară peste tot închiderea tuturor inimilor înaintea furtunilor de intrigi, gînduri și idei meschine.

Tunete de aplause și aclearări acoper fiecare deschidere și închidere din cuvîntarea dlui Urechia.

A mai spune, că cetirea număroaselor telegrame din țeară și străinătate, sosite din incidentul acestei sêrbări duple, a fost intreruptă de sgomotoase aplause, cred că e de prisos.

CRONICĂ

Reforma docenturii private. La universitatea din Budapesta e vorba să se introducă în curînd o reformă. Aceasta va consista într'aceea, ca docenții privați în viitor, în loc de „magăntanăr“, să se numească „docens“.

Alegerea la Huedin. La Huedin alegerea viitoare e speranță să se facă mai în liniște, deoarece candidatul guvernamental Sombory s'a retras, ear' cele două comitete, independentist și guvernamental, au căștat de acord să candideze pe Barscay Domokos, care la 1881 a fost candidat 48-ist!

Competențele de timbru pentru cărțile comerciale și industriale. Autoritățile financiare din Ungaria au fost în-cunoscuțate de către ministrul de finanțe, că transacțiunea dela 1868 între Ungaria și Austria, care regulează raporturile dintre locuitorii ambelor state cu privire la competențele de timbru pentru catastele comerciale și industriale și alte însemnări de aceste, nu mai are valoare. De aceea îndatorirea la timbru pentru catastele și însemnările amintite e a se judeca după legile și normele valabile în acel stat unde se folosesc acelea, fără a se ține cont de competența de timbru plătită în celalalt stat.

Hymen. Dl G. Neagovici Negoescu și d-șoara Aurelia D. Coltofean își vor sërba cununia lor Duminecă în 2/14 Februarie a. c. la 12 oare a. m. în biserica gr.-or. din Brețcu, lângă Brașov.

Petreceeri. Eată o parte din anunțurile ce am primit cu privire la petrecerile ce se aranjiază în decursul acestei săptămâni: Corpul învățătoresc dela școala gr.-or. din Tilișoa are onoare a Vê invita la producțiunea musicală teatrală împreună cu joc ce se va ține Sâmbătă în 1/13 Februarie anul curent în edificiul școlii gr.-or. din Tilișoa. Începutul la 7 oare seara. Corpul învățătoresc. NB. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale didactică. Venitul curat este destinat bibliotecii școlare. Programă: 1. „Iarna“, cântată de elevii școlii. 2. „Teranul și vâlcuș“, declamată de un elev. 3. „Sunt vâlcuș“, cântată de un elev, acompaniat de corul școlii. 4. „Tatăl lui Neacșu“, declamată de un elev. 5. „Seară“, cântată de corul școlii. 6. „Călărașul Român“, dialog jucat de un elev și o elevă. 7. „Jelea Orfanului“, solo, cântată de un elev. 8. „Curcunii“, scenă militară, jucată de elevii școlii. 9. „Soldații“, dialog, jucat de un elev și o elevă. 10. „Mihailu Bravu“, cântată de corul școlii. 11. „Polipul unchiului“, scene comice de Ioan Slavici, jucat de corpul învățătoresc cu concursul altor domni. După producțiune va urma cină comună și apoi petrecere cu joc.

Corul român din Beica Vê invită la concertul și petreccrea românească ce se va ține în 2/14 Februarie c., ziua „Intimpării Domnului“, în sala cea mare a „Bererilor Domeniale“ din loc. Începutul la 8 oare seara. După producțiune urmează jocul, la care vor cânta lăutarii români din loc și muzica dela oraș. Producțiunea se aranjiază în favorul școlii române confesionale din loc și venitul curat se adauge la fondul pentru ridicarea noii clădiri școlare. Intrarea de persoană 50 cr. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita prin țiare. Com. arangiator. Programă: 1. „Viscolul“, de Dürner, cor (quartet) bărbătesc. 2. „Baba și Moșneagul“, cântec popular de G. Musicescu, cor (sextet) mixt. 3. Declamațiuni: a) „Țiganul cu pușca“, de Th. D. Speranță. b) „Beiful“, de Th. D. Speranță. 4. „Dis a badea“, cântec popular de G. Musicescu, cor (sextet) mixt. 5. „Cucuruz“, cântec popular de V. Humpel, cor (quartet) bărbătesc. 6. „Stăncuța“, cântec popular de G. Musicescu, cor (sextet) mixt. Intre puncte muzica va cânta câte o piesă românească, ear' după producțiune jocul se începe cu „Hora“.

Reuniunea de cant și muzică „Unirea“ Vê invită cu tot onorul a participa la concertul ce se va aranja sub conducerea domnului Romulus Iorgoviciu, teol. abs., Duminecă la 14 Februarie st. n. în sala ospătării mari din Varadă. Venitul este destinat fondului reuniunii. Prețul intrării: Locul I. 70 cr., locul II. 50 cr. și locul III. 30 cr. Începutul la 8 oare seara. Comitetal arangiator. Programă concertului: 1. „Dorul“, cor bărbătesc de Schubert. 2. „Julele brav“, de Mendelsohn. 3. „Un salut de noapte“, de Storck. Tenore solo, executat de I. Bogdan aom., cor. mut. 4. „Rêmas bun“, de Rieger. Piesa teatrală: „Cinel-Cinel“. Comedie în un act de V. Alexandri. După producțiune dans. Piesele de dans vor fi executate de orchestrul excolentului primist Jova Nicola.

A împușcat pe fratele seu. În Săros-patak s'a întâmplat următoarea nenorocire îngrozitoare: Doi băieți ai vèduvei Dr. Gustav Rik s'au jucat în apoteca a cărei proprietară e mama lor, cu un revolver. Arma s'a sloboțit deodată fără de veste și băiatul cel mai mic, în etate de 12 ani, a căștat jos lovit de glonț și în scurt timp a și murit.

Secțiunea Ligei din Câmpu-Lung, România, s'a constituit, alegându-și de președinte al ei pe C. G. Băraianu, vicepreședinte pe dnii: D. Cătuneana și C. Trifonescu, secretar pe C. Emil Procopiu și cassar pe D. G. Ionescu. Secțiunea va începe în curând o serie de baluri și a luat bilete de subscripțiuni pentru fondul ei.

Intruniri electorale. Duminecă s'au ținut în Bucuresci două intruniri electorale. Una în sala Băilor Eforiei, a conservatorilor, și alta în sala teatrului Dacia, a liberalilor. La cea dintâi au vorbit domnii P. Carp, Gr. Toculescu, C. Arion și dl Take Ionescu, ministru, care numind proiectele de legi ce sânt de făcut, a accentuat mai cu seamă reforma universității din Bucuresci, ca să devină un centru de cultură al întregului Orient.

S'au proclamat apoi candidații pentru cameră, și anume la colegiul I. de deputat general G. Manu, P. P. Carp, M. Ghermani, Gr. Triandafil, D. Orbescu. Col. II de dep. dl C. Arion, V. Brățianu, Boldur-Voinescu, Costaforu, Andreiu Popovici, Nicu Cerechez, Mirea Dumitrescu, Șoimescu, Radu Crețulescu. Colegiul III. Alecu Catargiu, N. Gherasi. La întrunirea liberalilor au vorbit dnii Nacu, Fleva și Al. Orăscu, președintele adunării, care a dat cetire unei rezoluțiuni, prin care adunarea se angajează a lupta pentru răsturnarea guvernului conservator. După aceasta se proclamă următoarele candidaturi: colegiul I. pentru cameră: D. Brățianu, E. Stătescu, Dim. Ghica, G. Vernescu, Pake Protopopescu. Col. II: G. D. Theodorescu, C. Răceanu, I. Stănescu, Al. Ionescu, N. Fleva, P. Grădișteanu, G. Cantacuzino, N. Procopescu, C. Nacu. Colegiul I. pentru senat: D. Sturdza, Al. Florescu. Col. II: M. Ferechide, D. Economu, Dr. Brândză, Sava Vasiliu, N. At. Popovici.

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina. Sub acest titlu cetim în „Gazeta Bucovinei“ următoarele: Marți în 2 Februarie a. c. n. și-a ținut comitetul acestei societăți ședința sa lunară, în care după verificarea protocolului ședinței ordinare din luna trecută și a protocolului adunării generale ținute în 25 Decembrie 1891, s'au deliberat și s'au luat spre știință următoarele cetiuni: Domnul vicepreședinte împărțesce: „Societatea doamnelor române“ a făcut pașii necesari spre a înființa un curs (cu 2 despărțiri) pentru învățământul limbii române, — și neavând un local potrivit scopului acestuia, s'a adresat prin d-sa către comitet ca să încuviințeze ținerea cursului numit în localitățile bibliotecii societății. Comitetul a încuviințat cu plăcere cererea societății doamnelor române. Pentru anul școlar 1891/92 s'au acordat următoarele stipendii: a) din fundațiunea Pannuleană câte 100 fl. studenților dela facultatea juridică Constantin Telman, Emilia Criclevici și Vasile Cilievici; b) din fundațiunea Agnes de Popovici câte 50 fl. studentului din clasa a IV-a gimnasiului în Cernăuți Teocist Barbier; c) din fundațiunea contelui Emanuil Logothetti 2 stipendii à 50 fl. elevilor dela pedagogiu Elena Larionescu și Iulia Siretanu. Mai departe s'au acordat ajutoare din fondul societății studentului veterinar Arcadiu Mironovici 50 fl.; din fundațiunea Pannuleană stud. jur. Orest Balean 60 fl.; elevilor dela școala superioară de fetețe Aurora Bacinschi, Elena Popescu și Aurora Filievici câte 15 fl. din fundațiunea Agnes de Popovici. După ce raportul comisiei alege pentru predarea agendelor secretariatului s'a luat spre știință, s'a închis ședința la 9 1/2 oare seara.

Rudini distins de împăratul Wilhelm. După „Reichsanzeiger“, împăratul german a conferit ministrului-president italian Rudini ordinul „Vulturului-Negru“.

Anarchiști condamnați. Amanunț deja, ca în Xeres (Spania) au fost arestați mai mulți anarchiști. O telegramă din Xeres anunță acum, că anarchiștii au fost condamnați la 4 c. de către tribunalul de acolo. Se crede, că în contra a 8 anarchiști se va pronunța sentența de moarte.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“

Budapesta, 9 Februarie n. Mesagiul de Tron va aminti și despre regularea valutei și o va indica ca pe o misiune importantă și necesară a noului parlament.

Ministrul-president a fost primit aseară în clubul liberal cu ovațiuni mari. Din toate părțile i-s'a gratulat ministrului pentru vorbirea de primire în Timișoara.

Ocuparea scaunului presidial în casa deputaților formează pretutindenea obiectul celor mai vii comentarii. Guvernul încă nu a luat nici o decisiune.

Mâne va avè loc un consiliu de ministri pentru stabilirea textului mesagiului de Tron, pe care ministrul-president îl va prezenta numai decât Maiestății Sale în Viena.

Bruxela, 9 Februarie n. Ministrul de externe principele Chimay, care e bolnăvicios, va demisiona la sfârșitul sesiunii camerei.

Londra, 9 Februarie n. Chamberlan a fost ales unanim de unioniști de conducător al partidului în casa-de-jos.

Belgrad, 9 Februarie n. Ministrul-president a răspuns în Scupcina la interpelațiunea privitoare la expulșarea reginei Natalia, că guvernul și-a sleit toate mijloacele spre a îndupleca pe cale pacifică și în bună înțelegere pe regina la plecarea și a trebuit în fine să facă întrebunșare de actul de autorisare pentru a executa decisiunea Scupcinei. Mai mulți liberali s'au pronunțat contra, ear' mai mulți radicali pentru luarea la cunoștință a răspunsului. Desbateră se continuă și astăzi.

Bibliografie. Foaia Diecesană. Organ al eparchiei gr.-or. române a Caransebeșului. Apare în fiecare Duminecă. Redactor Iean Ionaș. Anul VII. Nr. 4 dela 26 Ianuarie (7 Februarie) are următorul cuprins: Partea oficială: Cătră onorații membri ordinași și ad-hoc, preoși și mireni ai sinodului electoral din protopresbiteratul gr.-orient. rom. al Bocșei-montane. — Partea neoficială: Alegerea de reprezentanți la comunitatea de avere. — Cum s'au înființat parochiile? — Legende române, de V. A. Urechie: Ioan Isteșul. — Sfintele sèrbători în Bozovicu. De Petru Peiescu. — Pentru coruri. — Varietăți. — Publicațiune. — Concurs.

A apărut: „Istoria Universală“, evul vechiu și evul mediu, de dl Ioan Slavici, Bucuresci se află de vânzare la librăriile principale.

În editura papetăriei „N. Cosma“ din Iași a apărut o romanță nouă — scrie „Buna Credință“ — intitulată „O credință“ (Glaubst du es?) datorită penei simpaticiului și talentatului compositor musical Carol Decker, atât de cunoscut și aprețiat pentru compunerile sale, care au acel farmec extraordinar, că te fascinează, te transportă. Melodiile tinêrului Decker vorbesc inimii, de aceea e și supranumit scriitorul inimilor. Romanța e dedicată „artistei Aristița Romanescu“, ear' cuvintele sânt de poetul Carol Sorob — o recomandăm călduros amatorilor de muzică bună.

A apărut: „Petale“. De Caton Theodorian. Bucuresci. 1891.

A apărut: „Rondelul“. De Alexandru Obdenaru. Bucuresci. 1892.

A apărut: „Despre cultura și literatura românească în secolul al XIX-lea“. Cuvântare rostită la sèrbarea zilei patronului liceului Sf. Sava la 5/17 Decembrie 1891 de Ioan Bianu, profesor al liceului Sf. Sava, membru corespondent al Academiei-Române. Bucuresci, 1891 Stabiliment grafic I. V. Socec.

A apărut: Vechile cronice moldovenesci până la Urechidă. Texte slave cu studiu, traduceri și note de Ioan Bogdan. Cu două faximile. Bucuresci, 1891, lito-tipografia Carol Göbl, nr. 16.

A apărut: „Tratat de stenografie“. De C. P. protopopescu. Se află de vânzare la toți librării din România pe preț de 3 lei exemplarul.

A eșit de sub tipar în editura librăriei Socec & Comp. din Bucuresci „Culegeri literare“.

Un volum cu peste 330 pag. Edițiunea a II-a ilustrată. Prețul 3 lei.

Călimdarul zilei

29 Ianuarie (10 Februarie) 1892. Iulian: Aduc. moașt lui Ignatie. Gregorian: Școlăștiica. Soarșe: răsare 7,14, apune 5,16

Buletin meteorologic.

Sibiu, 9 Februarie n. 7 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcțiunea vântului, Observații.

Din țeară 6 Februarie n. 7 oare dimineața.

Table with 5 columns: Stațiunile, Presiunea atmosferică, Temperatura Celsius, Vântul (direcțiune și tăria).

Sosiți în Sibiu.

La 9 Februarie n. Hotel „Neurthrer“. Abalos, C. Retzer, M. Sandor și Hartig, din Viena, Lăzăr, din Buda, esta, Ripper, Grossman și Weiss, din Viena, Strasser, din Hunedoara, Krauss, din Mercuria, toți comercianți.

Teatru orășenesc.

Mercuri, 10 Februarie n. „Sodoms Ende“. Comedie senzațională în 5 acte de Hermann Sudermann

Economie.

Ordinea de țirg pentru țirgul central St. Marx dela Viena. „Wiener Zeitung“ dela 4 c. publică o ordonanță, prin care se modifică ordinea de țirg pentru țirgul central de vite St. Marx. Dispozițiunile mai de căpetenie ale acestei ordonanțe sânt următoarele: Țirgul central de vite în St. Marx e unicul țirg de vite cormute mari, de viței, oi și rîmători de tăiat pentru teritorul comunal lărgit al orașului Viena. În acest țirg se poate țirg și cu peșce, unșori, vînat, hoare și paseri destinate pentru consum. Modul plătirii dării de consum în țirgul de vite central în St. Marx e regulat prin ordinațiunea direcțiunii financiare austriace dela 13 Iulie 1891. După-ce în sensul acestei ordonanțe, vite cuprinse în nrii tarifului 4, 5 și 6, vii sau tăiete, se aduc în piața centrală de vite în St. Marx peste linia dării de consum fără a fi dator plătită darea de consum, și după-ce îndatorirea la plățirea dării de consum pentru aceste vite e valabilă numai la transportarea vitelor din țirg, resp. la consumul ce are loc în piață, așadar vânzarea vitelor sus amintite în acest țirg are să se facă fără a se computa darea de consum în prețul cumpărării și prin urmare și prețurile realizate sânt a se nota exclusiv dare de consum. Această ordonanță a intrat în vigoare deodată cu publicarea ei.

Venitele publice indirecte în Franția au întrecut în Ianuarie 1892 pe cele preliminate cu 6,680.000 franci și venitele realizate în aceeași lună a anului expirat cu 980.000 franci. Vămurile au dat cu 190.000 franci mai mult decum s'a preliminar în budget și cu 10 milioane franci mai mult ca în Ianuarie 1891.

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș, 5 Februarie. Grâu frumos hectolitru fl. 7.60 până fl. 8.25, grâu mestecat fl. 6.50 până fl. 7.—, sècară fl. 5.25 până fl. 5.75, cucuruz fl. 4.— până fl. 4.25, ovês fl. 2.60 până fl. 2.70, orz fl. 4.25 până 4.50, sèmentă de cânepă fl. 7. până fl. 8.—, sèmentă de in fl. 10.— până fl. 12.—, fasole fl. 5.— până fl. 6.—, mazêre fl. — până fl. —, linte fl. 3.— până fl. 9.—, cartofi fl. 1.30 până fl. 1.40, mîlaiu fl. 8.— până fl. 9.—, sèu brut 100 chilo fl. 22.— până fl. 24.—, lumini turnate de sèu fl. 42.— până fl. 43, unsoarea de porc fl. 65 până 66, slănină fl. 60.— până fl. 65, cânepa fl. 30.— până 35.—, fîn fl. 1.30— 2.—, săpunul 100 buc. fl. 22 — fl. 26, spirit por litru 70—90, un chilo carne de vită 44 până — cr., carne de vițel 44 cr. până — cr., carnea de porc 40 până — cr., carnea de berbec — până — cr., ouș 5 cu 10 cr.

Piața din Sibiu. Dela 9 Februarie. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 7.70 până 8.30, grâu mestecat 74, până 74 chilo fl. 6.80 până 7.40, sècară 70 până 74, chilo fl. 6.— până 6.40, orz 62 până 66 chilo —, până —, ovês 42 până 48 chilo fl. 2.50 până 3.10, cucuruz 70 până 74 chilo fl. 4.10 până 4.50, mîlaiu 78 până 82 chilo fl. 4.50 până 5.50, cartofi 63 până 70 chilo fl. 1.60 până 2.—, sèmentă de cânepă 49 până 51 chilo fl. — până —, mazêre 76 până 80 chilo fl. 5.— până 6.—, linte 78 până 82 chilo fl. 6.50 până 7.—, fasole 73 până 80 chilo fl. 5.— până 5.50, pîsat de grâu 100 chilo fl. 17.50 până 17.80, fînă nr. 1 fl. 17.40, fînă nr. 3 fl. 16.30, fînă nr. 5 fl. 15.80, slănină 100 chilo fl. 52.— până 54.—, unsoare de porc fl. 55.— până 55, sèu brut fl. 20.— până 22.—, sèu de lumini fl. 38.— până fl. 40.—, lumini turnate de sèu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 21 până 30.—, fîn 100 chilo fl. 1.80 până 2.—, cânepă fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.— până 3.25, spirit p. 10 l. 55 până 57 cr., carnea de vită chilo 54 cr. până 55, carnea de vițel 45 până 70 cr., carnea de porc 44 până 45 cr., carnea de berbec — până — cr., ouș 10 cu 28 până 30 cr.

Sala cea mare dela „Casa Societății“.

Joi, 11 Februarie st. n.

la dorința generală ÎNCĂ O REPRESENTAȚIE cu mai multe experimente de senzație ale renumiților artisti

Nouă experimente de senzație în ghicirea gândurilor, psihologie, Mnemonică și manifestațiunea spirituală.

Pentru prima-ora în Europa: Mediul vederii.

Stal 1 fl.; locul I. 60 cr.; locul II. 30 cr.

Deschiderea cassei la 7 oare. Începutul la 7 1/2 oare. Vânzarea de bilete în trafica cea mare reg. ung.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 6 Febr. n. 1892.

Table with 5 columns: Sămînțe, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., etc.

Table with 5 columns: Sămînțe, rechi ori nouă, Soia, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr.

Table with 5 columns: Sămînțe, de primă, de toam., etc.

Table with 5 columns: Producțiune diferită, Soia, etc.

Gursul pieței din Sibiu.

Din 8 Februarie n. 1892. Hârtie-monetă română. Cump. 9.24 vînd. 9.25. Lire turcesci. 10.32 vînd. 10.38. Imperiali. 9.60 vînd. 9.60. Ruble rusești. 1.14 vînd. 1.10.

Bursa de Budapesta.

Table with 5 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriac, etc.

Bursa de Viena.

Table with 5 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriac, etc.

Bursa de Bucuresci.

Table with 5 columns: Din 22 Ian. st. v., Cassa, Ultim, etc.

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Baltes.

Nr. 102/1892.

[1143] 2-3

Publicare de licitațiune.

La 18 Februarie n. a. c., 9 oare a. m., va avè loc în cancelaria subscriei comune arëndarea regalului de moară al comunei Mohu pe 6 ani, începând dela 1 Martie 1892, până la 31 Decemvrie 1897 în cale de licitațiune verbală.

Prețul exclamării e de 1186 fl., și fiecare licitant va avè sè depunã 10% ca vadiu.

Oferte în scris nu se primesc.

Condițiunile se pot vedè până la ziua licitațiunii în cancelaria comunala.

Mohu, în 5 Februarie 1892.

Primăria comunala.

Nr. 183/1892.

[1138] 3-3

Publicațiune.

În 14 Februarie a. c. st. n. p. merid. la 2 oare se va da pe calea licitațiunii publice dreptul de pășunat din muntele „Surul“, care formează proprietatea comunei Avrig, și unde pot pășuna fără puțină deosebire 2000 oi, spre folosire pro 1892. Prețul strigării s'a statorit cu 300 fl. Trei sute fiorini val. austr.

Arênda va avè a o solvi arendatorul eventual în 2 rate statorinde în ziua licitațiunii.

Drept vadiu va avè a depune doritorii de a licita 10% după prețul strigării.

Condițiunile mai de-aproape se pot vedè în cancelaria comunei Avrig, unde se va ținè și licitațiunea.

Avrig, la 2 Februarie 1892.

Primăria comunei:

Ioan Maxim.

Elie Coman, not. com.

INSTITUT TIPOGRAFIC în Sibiiu.

Au eșit de sub tipar:

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Institutul Tipografic din Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul visect

1892.

Anul VII.

SIBIIU.

Editura și tiparul „Institutului Tipografic.“

Numai 20 cr. exemplarul.

Numai 20 cr. exemplarul.

Cuprinsul: Călimdar astronomic și bisericesc, cu povește economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1892. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Correspondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouë și vechi. — Scala timbrilor. — Autoritățile bisericesci în Ungaria. — Straja, de N. A. Bogdan. — Fata ori tigrul?.. (Povește arabă). Traducere de Ioan Russu Șirianul. — Economic: Ceva despre nutreț și nutrirea vitelor. — Iernatul albinelor. — Poesii: „Făurarul“, „Doamna Stanca“ (1601 August 8), de I. Nenițescu. — „Pe lângă boi“, de G. Coșbuc. — „Cu lacrimi“, de A. C. Cuza. — „Banca solitară“, de George Murnu. Socoteala jidănească, de George Adamescu. — Anecdote din popor: Țigani flămânzi la Ispravnic. — Țigani la Logofet. — Țigani la Vodă. — Doine populare. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Vendătorilor se dă rabatul cuvenit.

Institut tipografic în Sibiiu.

A eșit de sub tipar și se află de vëndare la Institutul tipografic, societate pe acții în Sibiiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrieu baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846 — 1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

INSTITUT TIPOGRAFIC ÎN SIBIIU.

Se află de vëndare:

Plicuri officioase

adresate: direcțiunii financiare, — oficiului de dare r. u., — tribunalului reg. ca judecătoria a cărților funduare, — scaunului orfanal cșmitatens, — primăriei comunale, — judecătoriai cercuale, — protopretorului cercual.

község elöljáróságától.

Sz.

A tekintetes

megyei árvaszéknek

Hivatalból.

Portomentes.

ügyben.

100 bucăți 50 cr.

nr. 14 X 21 1/2

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1891.

Table with multiple columns and rows showing train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Budapest-Ruşava-Vercerova, Simeria (Piski)-Petroșeni, Arad-Timișoara, Ghiriș-Turda, Sighișoara-Odorheiu, Careii-mari-Zelău, Copșa-mică-Sibiiu, Cucerdea-Oșorheiu-Regh-săs., Simeria (Piski)-Hunedoara, Brașov-Zernesci, and Brașov-Chezdi-Oșorheiu.

Nota: Oarele însemnate în stângă stațiilor sînt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necăș.